

Muzeum Podlaskie w Białymstoku prezentuje „Zabytek miesiąca” – listopad 2023

Listopadowym zabytkiem miesiąca jest Puchar – pamiątka rocznicy unii Litwy z Koroną 12 sierpnia 1861 r., autor nieznany, Monarchia Austro-Węgierska, Czechy, Królestwo Polskie, Warszawa (?), ok. 1855–1861; szkło bezbarwne, lazura miedziowa, wys. 14,2 cm; śr. 6,5 cm, MBH/1975

Prezentowany zabytek jest pamiątką przedpowstańczego września. Zamieszczone na nim wizerunki i napisy zaczerpnięto z okolicznościowego druku ulotnego powstałego w Warszawie, ale kolportowanego zapewne w większej części Królestwa Kongresowego, upamiętniającego rocznicę unii lubelskiej obchodzoną w dniu 12 sierpnia 1861 r. Dzień ten uczczono w wielu miastach dawnej Rzeczypospolitej, również na Podlasiu.

Widoczne na froncie pucharu anioły reprezentują dusze dwóch narodów podpisanych za pomocą herbów, których jedność podkreśla umieszczenie tarcz pod jedną koroną. Mimo upadku w świecie realnym, Polacy i Litwini pozostają złączeni wiecznym

ślubem w domenie ducha, szukając oparcia w wierze, której niezachwiany charakter podkreśla prostokątny cokół/ołtarz, z którego wznosi się krzyż. Także korona cierniowa nie jest elementem przypadkowym. Należy ją wiązać z Mickiewiczowską ideą Polski – Chrystusa narodów – w jej myśl kraj stał się ofiarą męczeństwa, został „ukrzyżowany” i „złożony do grobu” (utrata niepodległości), jego duch (naród) jest jednak wiecznie żywy i niechybnie zmartwychwstanie.

Eksponat pochodzi ze zbiorów Muzeum Historycznego w Białymstoku.